

BỘ LAO ĐỘNG - THƯƠNG BINH & XÃ HỘI
CỤC TRẺ EM

"Đừng vung tay hãy cầm tay" - Học sinh làng trẻ em SOS Hà Nội

#KHÔNGĐÁNHCON

#NGỪNGQUÁTMẮNGCON

#CÙNGCONTÌMGIẢIPHÁP

BỘ LAO ĐỘNG - THƯƠNG BINH & XÃ HỘI
CỤC TRẺ EM

Tài liệu này được phát hành bởi
Cục Trẻ em - Bộ Lao động - Thương binh Xã hội
và Trung tâm Nghiên cứu Quản lý và Phát triển bền vững
với sự hỗ trợ tài chính và kỹ thuật từ
Tổ chức Cứu trợ trẻ em Quốc tế tại Việt Nam

Cục Trẻ em

Số 35 Trần Phú, Hà Nội

(84 - 24) 3747 8459

treem@molisa.gov.vn

<http://treem.gov.vn/>

**Trung tâm Nghiên cứu Quản lý
và Phát triển bền vững**

P. 501, Số 22, Ngõ 42, Vũ Ngọc Phan,
Láng Hạ, Đống Đa, Hà Nội

(84-24)-6276 9056

contact@msdvietnam.org

msdvietnam.org

Msd Vietnam

111 Tổng đài điện thoại quốc gia
bảo vệ Trẻ em

LỜI GIỚI THIỆU

Sinh con và nuôi dạy con là niềm hạnh phúc, đồng thời cũng là thử thách lớn đối với những bậc làm cha làm mẹ. Cùng những khoảnh khắc vui vẻ khi được ngắm nhìn con cười nói, chơi đùa, chúng kiến con trưởng thành qua từng ngày, các bậc phụ huynh cũng không ít lần phải đau đầu khi thấy con có những xử sự không đúng mực, bướng bỉnh, nghịch ngợm, không chịu vâng lời cha mẹ, thầy cô. Cũng vì muốn dạy dỗ, uốn nắn trẻ mà những lời quát mắng, chì chiết và đòn roi vẫn tiếp tục được cha mẹ và người chăm sóc trẻ em sử dụng trong không ít các gia đình Việt Nam.

Liệu rằng vài lời quát mắng, dọa nạt hay tát nhẹ vào tay trẻ có phải là các hành vi bạo lực?

Liệu có thể dạy dỗ, giáo dục trẻ trở thành những công dân tốt mà không cần phải sử dụng tới các biện pháp trừng phạt về thể chất và tinh thần?

Câu trả lời sẽ có trong cuốn tài liệu **#Khôngđánhcon #Ngừngquát-mắngcon #Cùngcontimgiảipháp** mà bạn đang cầm trên tay.

Tài liệu này được Cục Trẻ em - Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội và Trung tâm Nghiên cứu Quản lý và Phát triển bền vững (MSD) biên tập trong khuôn khổ Dự án "Nâng cao năng lực cho các tổ chức xã hội trong quản trị quyền trẻ em" do Tổ chức Cứu trợ trẻ em (Save the Children) tài trợ.

"Xin đừng mắng con" - Vũ Minh Thu (SN 2002)

1

Trùng phạt thân thể và tinh thần đối với trẻ là gì?

Trùng phạt thân thể đối với trẻ em là việc phạt một đứa trẻ bằng cách sử dụng vũ lực gây tổn thương hoặc khiến trẻ cảm thấy đau đớn, khó chịu. Trùng phạt thân thể thường biểu hiện dưới dạng đánh trẻ bằng tay (tát vào mặt hoặc đánh vào mông) hay đồ vật (gậy, thắt lưng, roi, giày...). Nhưng nó cũng tồn tại dưới những hình thức khác (ví dụ: đá, lắc, ném, véo, giật tóc trẻ hoặc bắt ép trẻ duy trì các tư thế không thoải mái trong thời gian dài).

Bất kỳ hình phạt nào có sử dụng vũ lực, dù ở mức độ nhẹ, cũng đều được coi là “trùng phạt thân thể”.

Ví dụ: nếu một đứa trẻ làm đổ nước và cha mẹ đánh vào tay trẻ để phạt, thì đó là trùng phạt thân thể. Nếu vì trẻ không trả lời được câu hỏi trong giờ học mà giáo viên buộc trẻ phải đứng bằng một chân trong khoảng thời gian dài, thì đó cũng là trùng phạt thân thể.

Trùng phạt tinh thần là việc chửi bới, mĩa mai, xa lánh, bỏ mặc trẻ, cố ý làm cho trẻ cảm thấy sợ hãi hoặc xấu hổ...

Trùng phạt thể chất và tinh thần đối với trẻ có thể xảy ra ở nhiều địa điểm khác nhau, bao gồm ở nhà, ở trường, ở những nơi mà trẻ em được chăm sóc và ở những nơi khác.

*Tất cả các loại hình phạt tàn nhẫn,
bao gồm cả thể chất và tinh thần, là sai trái*

"Đừng đánh con mẹ ơi" - Lý Văn Lộc (SN 1992)

2

Trừng phạt thân thể và tinh thần có thực sự gây tổn thương đến trẻ?

Dĩ nhiên là có. Người lớn thường không nhận ra rằng những biện pháp trừng phạt thân thể và tinh thần gây tổn thương cả về thể chất và tinh thần, đồng thời có thể gây tổn hại đến danh dự, nhân phẩm của trẻ.

Thậm chí, kể cả khi việc đánh trẻ không gây ra những tổn thương lâu dài thì việc đánh trẻ vẫn là sai. Nếu việc đánh người lớn là sai thì việc đánh trẻ em cũng vậy. Trẻ em, giống như người lớn, có quyền được bảo vệ khỏi những hành vi bạo lực.

HÃY CHUNG TAY
BẢO VỆ
TRẺ EM

"Bóng tối bạo lực" - Nguyễn Ngọc Hân (SN 1996)

Trùng phạt thân thể gây tổn thương cả về thể chất, tinh thần và cũng có thể gây tổn hại đến danh dự, nhân phẩm của trẻ!

3

Tại sao người lớn khó từ bỏ thói quen đánh trẻ?

1. Những trải nghiệm cá nhân. Đa số người lớn từng bị cha mẹ đánh khi còn nhỏ và đa số cha mẹ đánh con của chính họ. Không người con nào muốn nghĩ xấu về cha mẹ mình hay về cách cha mẹ họ đã nuôi nấng, dạy dỗ con cái. Nhiều người thấy khó khăn khi thừa nhận trừng phạt thể chất và tinh thần là điều không tốt. Họ cảm thấy không nên và không phải khi đổ lỗi cho cha mẹ về việc cha mẹ đã đánh mình trong quá khứ, vì họ nghĩ đơn giản rằng cha mẹ họ chỉ đang làm việc cần thiết là dạy dỗ, uốn nắn họ, giúp họ trở thành người tốt. Nhưng đã đến lúc phải thay đổi cách suy nghĩ như vậy!

2. Người lớn thường đánh trẻ em bởi vì họ nóng giận hoặc chịu nhiều áp lực trong cuộc sống. Khi làm điều này, họ đang tạo một thói quen - cứ mỗi lần họ nghĩ đứa trẻ cư xử không tốt, họ sẽ mặc nhiên đánh trẻ. Để thay đổi những thói quen kiểu như vậy là rất khó, nhưng không phải là không thể.

3. Nhiều khi các bậc phụ huynh không nhận thức được rằng có nhiều cách khác để giáo dục con. Trên thực tế, họ có thể sử dụng các hình thức giáo dục tích cực để dạy trẻ mà không cần phải dùng đến cách biện pháp trừng phạt thể chất và tinh thần.

"Love can make changes" - Nguyễn Bích Ngọc (SN 1999)

4 Có rất nhiều điều tồi tệ khác đang xảy ra với trẻ - tại sao chúng ta lại tập trung quá nhiều vào vấn đề trừng phạt thể chất và tinh thần?

Kỷ luật mang tính bạo lực là hình thức bạo lực phổ biến nhất đối với trẻ. Đây không phải là một vấn đề không đáng kể hay nhỏ nhặt.

Sử dụng các biện pháp trừng phạt thể chất và tinh thần với trẻ em sẽ khiến cho trẻ hiểu rằng bạo lực có thể được chấp nhận như một cách để giải quyết vấn đề. Khi lớn lên, trẻ có thể có xu hướng sử dụng bạo lực.

5

Tại sao không hướng dẫn bố mẹ cách đánh con an toàn, thay vì ngăn cấm mọi hành vi đánh đập?

Không có khái niệm “đánh an toàn”. Mọi hành vi đánh trẻ đều thể hiện sự thiếu tôn trọng trẻ em, xâm phạm quyền được bảo vệ để không bị bạo lực.

“Hãy ngăn chặn bạo lực trẻ em” - Lê Thị Thu (SN 1999)

"Mơ ước của em" - Nguyễn Quỳnh Chi (SN 2009)

Người lớn thường đánh trẻ em bởi vì họ chịu nhiều áp lực trong cuộc sống và không biết cách quản lý cảm xúc của mình

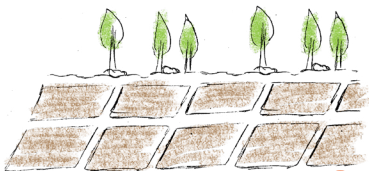
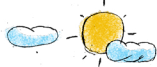
Một số người lớn nghĩ rằng rõ ràng có sự khác biệt giữa việc “đánh con” và “thương cho roi cho vọt”. Liệu việc cấm trừng phạt phạt thân thể có phải hơi quá không?

Đánh trẻ có thể gây đau đớn về thể xác nhiều hơn so với cái mà người ta gọi là ‘đánh yêu’ hay “thương cho roi cho vọt”. Tuy nhiên, cả hai hành động đều là hành vi bạo lực và xâm phạm quyền trẻ em.

Khi người lớn cho rằng hình phạt thể chất là “thương cho roi cho vọt” hay “đánh yêu”, họ đang cố gắng biện minh cho hành động của mình và cho rằng có sự khác biệt giữa việc đối xử tàn nhẫn với một đứa trẻ

so với việc phạt đứa trẻ chỉ vì yêu chúng và mong muốn điều tốt nhất cho chúng. Họ mặc định việc “đánh yêu” không đủ nghiêm trọng để gây tổn thương cho đứa trẻ.

Một số người khác cũng tranh luận rằng rõ ràng có sự khác biệt giữa “bạo lực trẻ em” và “đánh nhẹ” - nghĩa là nếu đứa trẻ bị đánh không mạnh, điều đó không quá nghiêm trọng. Tuy nhiên, thực tế kể cả việc đánh nhẹ cũng là vi phạm quyền được tôn trọng và bảo vệ để không bị bạo lực của trẻ. Có nhiều cách tích cực hơn để giáo dục trẻ mà không cần sử dụng đến các biện pháp trừng phạt thân thể.

"Tuyên truyền về bạo lực trẻ em" - Lê Hoàng Thái (SN 2005)

7

Cuộc sống vốn khó khăn đối với các bậc cha mẹ, giáo viên và những người khác. Liệu có nên đợi đến khi cuộc sống của những người này được cải thiện rồi mới thực hiện các biện pháp giáo dục tích cực?

Không. Không nên bắt trẻ em phải chờ đợi để được bảo vệ khỏi bạo lực - trẻ cần được bảo vệ ngay bây giờ!

Câu hỏi này cho thấy một điều mà hầu hết mọi người đã biết - thường thì người lớn đánh trẻ để làm giảm căng thẳng hoặc trút giận, chứ không phải dạy trẻ cách cư xử. Đúng là nhiều người lớn trên thế giới có cuộc sống khó khăn và những vấn đề nghiêm trọng - nhưng họ không nên trút điều này lên đầu trẻ em.

Những người lớn khi mất bình tĩnh và đánh trẻ em thường cảm thấy rất có lỗi sau đó. Việc áp dụng các biện pháp giáo dục tích cực thay cho trừng phạt thể chất, tinh thần sẽ làm cho cuộc sống của tất cả mọi người - cả trẻ em lẫn người lớn - ít căng thẳng hơn.

Trẻ em có quyền như mọi người khác
- trong đó có quyền được bảo vệ để
không bị bạo lực

"Bạo lực sẽ bị trừng phạt" - Vừ A Thu (SN 2002)

Không nên bắt trẻ em phải chờ đợi
để được bảo vệ khỏi bạo lực.
Trẻ cần được bảo vệ ngay bây giờ!

Một số người lớn nói rằng: “Tôi đã bị đánh khi còn bé, việc đó không gây bất kỳ tổn hại nào với tôi. Liệu rằng tôi có thành công không nếu cha mẹ không sử dụng những hình phạt thể chất với tôi?”

Không ai biết được liệu những người lớn đã từng trải qua những hình thức phạt về thể chất và tinh thần khi còn nhỏ sẽ trở nên như thế nào nếu cha mẹ họ không sử dụng những hình phạt mang tính bạo lực như vậy.

Các bậc phụ huynh thường đánh con vì bản thân họ cũng từng bị phạt theo cách tương tự khi họ còn là những đứa trẻ. Họ cho rằng việc đánh trẻ là bình thường và hoàn toàn có thể chấp nhận được, bởi mục đích của việc đánh trẻ là để uốn nắn, giáo dục trẻ trở thành người tốt. Tuy nhiên, giờ đây chúng ta hiểu đánh con là sai và có thể rất nguy hiểm. Chúng ta cũng nhận thức được rằng trẻ em có quyền như tất cả mọi người khác - và đã đến lúc những quyền này phải được tôn trọng, trong đó có quyền được bảo vệ để không bị bạo lực.

Một vài người tranh luận rằng: *“Khi còn nhỏ tôi từng bị đánh nhưng khi trưởng thành tôi vẫn ổn đấy thôi”*. Tuy nhiên, đó là những người có những trải nghiệm không vui trong quá trình trưởng thành và may mắn là họ vẫn ‘ổn’ trở thành người lớn và không ai trong số này nói rằng những trải nghiệm họ đã trải qua là tốt đẹp. Thông thường, đó chỉ là cách họ đối mặt với quá khứ và cố gắng hướng cuộc đời họ theo hướng “ổn”, chứ không phải chính những trải nghiệm đó “ổn”.

"Trường học là nơi không có bạo lực trẻ em" - Lưu Văn Đức (SN 2005)

9

Nếu không sử dụng các biện pháp trừng hình phạt thể chất và tinh thần, liệu đứa trẻ lớn lên có hư hỏng và vô kỉ luật, coi thường mọi người và mọi thứ xung quanh hay không?

Không! Trẻ em có thể học hỏi thông qua sự thấu hiểu, tôn trọng và khoan dung mà không cần đến những hình phạt bạo lực. Sử dụng các biện pháp trừng phạt thể chất, tinh thần sẽ khiến cho trẻ hiểu rằng việc sử dụng bạo lực là cách thức tốt để giải quyết vấn đề và sử dụng bạo lực đối với người yếu hơn và nhỏ tuổi hơn là điều bình thường.

Trừng phạt thể chất và tinh thần đồng nghĩa với việc trẻ bị đe dọa phải tôn trọng những người lớn tuổi hơn - nhưng điều này

không dạy trẻ thế nào là sự tôn trọng thực sự. Thực tế cho thấy có mối liên hệ giữa những hình phạt thể chất và tinh thần với tính cách hung hung hăng của trẻ. Khi trẻ thường xuyên bị trừng phạt thân thể và tinh thần, trẻ sẽ gặp khó khăn trong các mối quan hệ xã hội và ít tôn trọng người khác. Việc đánh trẻ có thể khiến trẻ cảm thấy sợ và buộc phải vâng lời ông bà, cha mẹ, thầy cô, nhưng điều đó không có nghĩa là trẻ sẽ tôn trọng và kính phục họ.

“Trẻ em có thể học hỏi thông qua sự thấu hiểu, tôn trọng và khoan dung mà không cần đến những hình phạt bạo lực”

"Trẻ em vui chơi" - Phạm Phương Thảo (SN 2007)

10

Liệu cha mẹ có thể đánh con để ngăn không cho trẻ làm những việc có hại cho chính trẻ?

Đánh một đứa trẻ không có nghĩa là bảo vệ chúng! Bố mẹ phải bảo vệ con cái bất cứ lúc nào, đặc biệt là khi trẻ còn nhỏ. Đây là điều cơ bản cần có của mỗi bậc cha, mẹ.

Nếu đứa trẻ bò về phía đồng lửa hay chạy băng qua con đường đông đúc, dĩ nhiên cha mẹ phải ngăn chúng bằng cách giữ chúng lại, bế chúng lên và chỉ cho chúng biết về mối nguy hiểm. Nhưng việc đánh trẻ (kể cả là đánh nhẹ vào tay, không để lại dấu vết và không gây thương tích cho trẻ) cũng không bao giờ dạy cho trẻ cách tự bảo vệ bản thân và cũng không giúp cho trẻ hiểu rằng cha mẹ làm vậy vì muốn trẻ học cách giữ an toàn cho chính mình.

Đã đến lúc chấm dứt mọi hình thức trừng phạt trẻ em. Trẻ em có quyền được tôn trọng và bảo vệ khỏi tất cả các hình thức bạo lực ngay từ lúc này!

Hình ảnh:

Các tác giả tham gia cuộc thi “Cùng Loại bỏ bạo lực với trẻ em” (2016)

Biên dịch:

Lê Thị Phương Thảo
Hoàng Thu Trang
Trần Thu Thủy

Nguồn tham khảo và biên dịch:

“Stop hitting!” và “Banning all corporal punishment of children” - biên soạn bởi Global Initiative to End All Corporal Punishment of Children và Save the Children (2017).

Hiệu đính:

Nguyễn Thị Nga - Nguyễn Hải Anh

Thiết kế:

Lê Khánh Chi - Lê Thị Loan